

Oświadczenie złożone przez senatora Sławomira Sadowskiego na 61. posiedzeniu Senatu w dniu 5 sierpnia 2010 r.

Oświadczenie skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Jerzego Millera

Panie Ministrze!

Pragnę na Pana ręce złożyć interpelację w sprawie budowy pomnika Kazimierza Pułaskiego, wybitnego Polaka, bohatera walki o niepodległość Polski i Stanów Zjednoczonych.

Pomnik miał być wzniesiony w powiecie gorlickim, jednak wskutek interwencji Zjednoczenia Łemków wojewoda małopolski Stanisław Kracik unieważnił pozwolenie na budowę wspomnianego pomnika. Powodem cofnięcia pozwolenia były nieuzasadnione historycznie fakty, jakoby konfederaci barscy dopuszczali się gwałtów i zabójstw na miejscowych Łemkach oraz grabieżczych aprowizacji ich kosztem. Decyzję pana Stanisława Kracika uważam nie tylko za nieuzasadnioną pod względem merytorycznym, lecz także za godzącą w polską politykę historyczną, a w konsekwencji – za godzącą w polską rację stanu.

Pragnę stanowczo przypomnieć, iż Kazimierz Pułaski jest jedną z najwybitniejszych postaci w historii Polski, aczkolwiek niedocenianą i, z przykrością muszę to powiedzieć, mało u nas znaną. Sławę zyskał za to w USA, gdzie dwa lata walczył o niepodległość tego państwa.

W tym miejscu pozwolę sobie zacytować fragment wydanej w 2010 r. biografii Kazimierza Pułaskiego autorstwa pana doktora Antoniego Lenkiewicza, mieszkańca Wrocławia, autora także wielu innych publikacji, szczególnie biografii, chociażby Józefa Piłsudskiego i Waleriana Łukasińskiego.

Cytuje: „W Stanach Zjednoczonych już w 1867 r. w Waszyngtonie na Kapitolu umieszczono popiersie Pułaskiego, a w 1919 r. konny pomnik na jednym z głównych placów. Pomniki i posągi Pułaskiego wzniesiono także w Utica, Nilwantee, w Stevens Point, w Baltimore, w Detroit i w innych miastach Ameryki. Imieniem Pułaskiego nazwano w USA ponad dwieście miejscowości, liczne parki, ulice, mosty, autostrady, szkoły, okręty, w tym – warto tutaj o tym przypomnieć – okręt podwodny o napędzie atomowym i fregatę raketową typu Oliver Hazard Perry, którą rząd Stanów Zjednoczonych podarował Polsce w 2000 r., oraz inne jednostki pływające, a także stanowe jednostki administracyjne. Setki organizacji, klubów, stowarzyszeń i fundacji działa pod patronatem Kazimierza Pułaskiego.

W 1929 r. szczególnie uroczyste obchodzono w Polsce i w USA 150. rocznicę śmierci Pułaskiego. Prezydent Herbert Clark Hoover w specjalnej proklamacji ogłosił: «Niniejszym upraszam obywateli Stanów Zjednoczonych o to, aby czcili jedenasty dzień października, rocznicę śmierci generała brygady Kazimierza Pułaskiego, bohatera wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, biorąc udział w ćwiczeniach, ceremoniach w szkołach, kościołach i innych stosownych ku temu miejscach, i co więcej, zarządzam, by tego dnia flaga Stanów Zjednoczonych została odpowiednio wyeksponowana na wszystkich budynkach rządowych w Stanach Zjednoczonych». Od tego czasu dzień 11 października obchodzony jest na całym obszarze USA jako federalne święto pod nazwą Dzień Pamięci Generała Pułaskiego – General Pulaski Memorial Day. W wielu stanach, szczególnie w tych zamieszkiwanych przez Polaków, uroczyste obchodzone są również rocznice urodzin Pułaskiego w pierwszy poniedziałek marca. Są to najczęściej nawet dni wolne od pracy.

Kazimierza Pułaskiego cenili wszyscy prezydenci USA, dając temu wyraz w swoich wystąpieniach i działaniach. 8 października 2009 r. amerykański Kongres jednogłośnie nadał Kazimierzowi Pułaskiemu pośmiertnie honorowe obywatelstwo USA. Wcześniej, 19 marca, Senat i Izba Reprezentantów przyjęły jednomyślnie uchwałę w tej sprawie. Było to dwa lata wcześniej.

Uwaga: Kazimierz Pułaski jest jednym z siedmiu cudzoziemców, którym nadano honorowe obywatelstwo. Przypomnę, że otrzymali je: generał Lafayette, Winston Churchill, Raoul Wallenberg, William i Hannah Penn oraz Matka Teresa z Kalkuty.

Aktualny pozostaje rozkaz pierwszego prezydenta USA George'a Washingtona: Hasło «Pułaski» ma mieć odzew «Polska».

Z przytoczonych faktów wynika, jak ceniony jest Kazimierz Pułaski w Stanach Zjednoczonych i jak niedoceniany jest w naszym kraju. Pewną próbą popularyzacji naszego bohatera była uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 października 2009 r. w 230. rocznicę jego śmierci. W treści tej uchwały jest apel do nauczycieli i wychowawców „o popularyzację wśród młodzieży postaci Kazimierza Pułaskiego – regimentarza i generała, marszałka konfederacji ziemi łomżyńskiej, obrońcy Jasnej Góry, człowieka, który, walcząc o wolność Ameryki, oddał życie za ideały wolności. Niech w sztafecie pokoleń,

wśród imion tych, dzięki którym istnieje Rzeczpospolita, znajdzie się imię Kazimierza Pułaskiego, niech zachowane zostanie w zbiorowej pamięci”.

Szanowny Panie Ministrze, zwracam się do Pana o uchylenie decyzji wojewody małopolskiego, pana Stanisława Kracika, dotyczącej zakazu budowy pomnika Kazimierza Pułaskiego w powiecie gorlickim.

Z szacunkiem
Sławomir Sadowski
senator RP